

Planstrategi 2016 – 2019

Hvaler kommune

Innholdsfortegnelse

KAPITTEL 1 – KOMMUNAL PLANSTRATEGI	3
Hvorfor utarbeide planstrategi:	3
Hvorfor og hvordan planlegge?	3
Planstrategiarbeidet i Hvaler kommune:.....	4
KAPITTEL 2 – KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	5
Levekår – folkehelse og livskvalitet	5
Kommunale tjenester – brukerorienterte, effektive og bærekraftige	5
Verdiskaping – næringsutvikling med lokal forankring, identitet og kvalitet.....	5
Klima – Langsiktig, bærekraftig forvaltning og utvikling	5
KAPITTEL 3 – HVALER KOMMUNE SOM ORGANISASJON	5
Verdigrunnlag og Strategisk destinasjon	5
KAPITTEL 4 – MULIGHETER OG UTFORDRINGER	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Samfunnssikkerhet og beredskap	7
Næringsutvikling og verdiskaping.....	8
Organisering av nærings- og utviklingsarbeidet.....	9
Konkretisering av satsingsområder.....	9
Befolkningsutvikling og demografi.....	9
Oppvekst, helse og velferd.....	10
Folkehelse	11
Mangfold, integrering og deltakelse	12
Senterstruktur og fortetting.....	12
Klima, energi og miljø	13
Muligheter og utfordringer – oppsummering.....	14
KAPITTEL 5 – REGIONALT SAMARBEID	15
KAPITTEL 6 – PRIORITERTE PLANOPPGAVER I VALGPERIODEN	18

KAPITTEL 1 – KOMMUNAL PLANSTRATEGI

Hvorfor utarbeide planstrategi:

Arbeidet er hjemlet i ny plan- og bygningslov av 2008, som slår fast at kommunen skal utarbeide kommunal planstrategi ved inngangen til hver ny valgperiode som grunnlag for kommunens videre planlegging.

§ 10-1. Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

Strategien skal vedtas senest ett år etter kommunestyrets konstituering. Hensikten er å gi det nye kommunestyret mulighet til å sette fokus på de planoppgaver som bør startes opp eller videreføres for å legge til rette for en positiv samfunns- og næringsutvikling.

Hvorfor og hvordan planlegge?

Hvaler kommune vurderer gode og oppdaterte planer som et viktig styringsgrunnlag for å sikre en målrettet og helhetlig utvikling av kommunale tjenester, arealforvaltningen og øvrig samfunns- og næringsutvikling. Formålet med plan- og bygningsloven, som viktig rammeverk i dette arbeidet, er blant annet å fremme bærekraftig utvikling til det beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner.

Folkehelseloven, som ble gjeldende fra 01.01.2012., gir kommunen et særlig ansvar for å fremme folkehelse gjennom lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

10 Råd for et velfungerende og effektivt plansystem!

1. Vær bevisst det kommunale handlingsrommet
2. Oppdaterte planer styrker det lokale handlingsrommet
3. Enkelt og forståelig kommunalt plansystem rettet mot gjennomføring
4. Kommunal planstrategi må tas aktivt i bruk som styrings- og prioriteringsverktøy
5. Kommuneplanens samfunnsdel må gis en funksjon som reelt styringsverktøy
6. Omfang og utforming av temaplaner må være tilpasset kommunens behov
7. Kortere og mer tidseffektive planprosesser
8. Planarbeid må prioritere oppgaver som er viktig for gjennomføring
9. Rådmannen må se planstrategien og samfunnsdelen som reelle styringsverktøy
10. Kommunal planlegging er et verktøy for lokal samfunnsutvikling.

Kilde: KS FoU om effektivisering av kommunal planlegging

[Skriv her]

Juridisk rammeverk

Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et virkemiddel for kommunen til å prioritere og systematisere planarbeidet for den kommende fireårsperioden. Planstrategien i seg selv definerer ingen nye utviklingsstrategier, men kan peke på utfordringer som skal løses gjennom etablering av strategier, føringer og tiltak gjennom revisjon av planer eller utarbeiding av nye planer. I Hvaler kommune vil i tillegg planstrategien benyttes for å konkretisere viktige utviklingsområder, her nevnes spesielt arbeid med næringsutvikling og miljø, klima og energi.

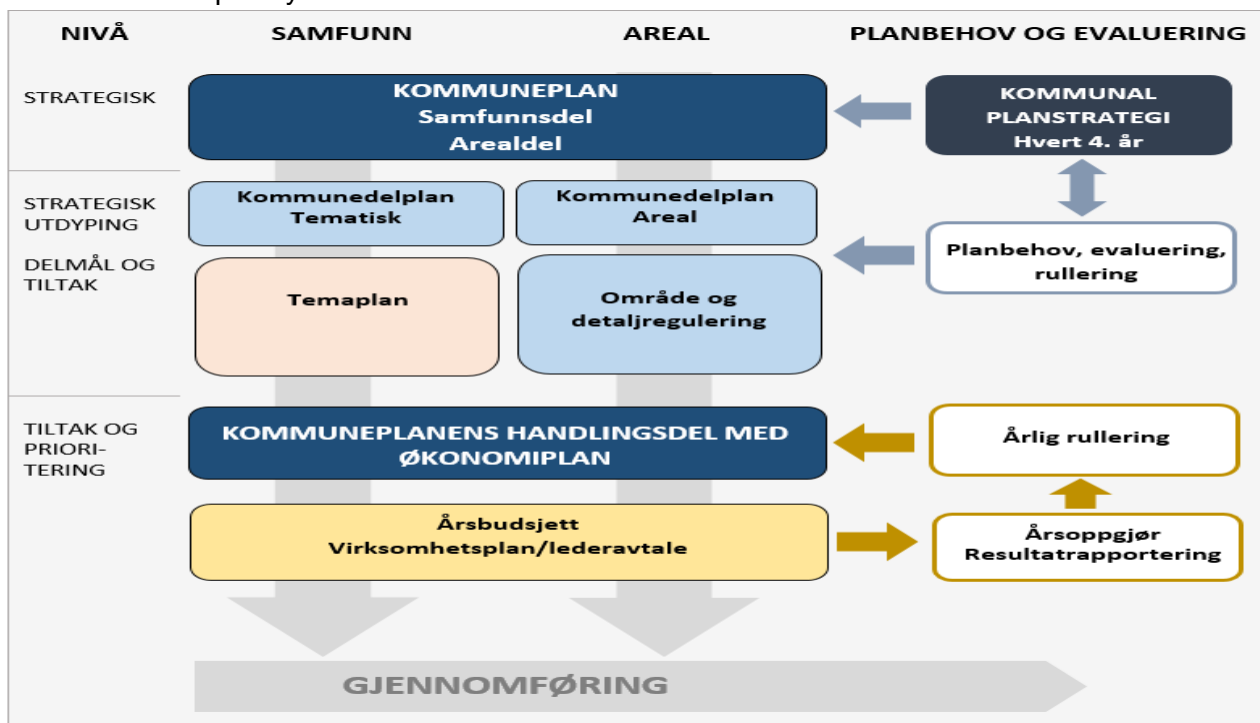
Kommunen kan revidere planstrategien i løpet av perioden etter behov. Planstrategien er ikke formelt bindende for kommunen, og kan fravikes om det er gode grunner for det. Dersom kommunen ønsker å utsette eller skrinlegge en større planprosess som inngår i planstrategien, bør dette skje gjennom endring av planstrategien ved bruk av ordinære prosessregler.

Planstrategiarbeidet i Hvaler kommune:

Rådmannen startet arbeidet med ny planstrategi tidlig høst 2015. Hovedfokus i denne fasen var å etablere oversikt over status for planarbeidet og planbehovene innen sektorområdene, med særlig involvering av ledernivåer i kommuneorganisasjonen. Sektorområdene gjennomførte egne analyser og prosesser for å vurdere planbehov for kommende periode. I dette arbeidet gjennomførte rådmannen administrative planverksteder, slik at vi så langt det er mulig sikrer en helhetlig tilnærming og sektorovergrepende samarbeid der det oppleves fruktbart og nødvendig. Behov for helhetlig og tverrfaglig samarbeid vurderes særlig viktig knyttet til videreutvikling av kommunens folkehelsearbeid, innen oppvekstsektoren og i arbeid med miljø, klima og energi. I tillegg har kommunen et utviklingspotensiale i å etablere et mer helhetlig grep for å tilrettelegge for en positiv samfunns- og næringsutvikling.

Rådmannen introduserte planstrategiarbeidet for kommunens folkevalgte allerede i november 2015, med en påfølgende politisk sak til kommunestyret i desember 2015. I januar og februar 2016 ble det gjennomført egne planverksteder for de folkevalgte, hvor et særlig viktig tema var kommuneplanens samfunnsdel. I dette arbeidet fikk kommunestyret anledning til å diskutere og vurdere i hvilken grad gjeldende samfunnsdel kan videreføres eller krever rullering, og konklusjonen på denne prosessen er at samfunnsdelen fortsatt er i samsvar med en ønsket utviklingsretning for Hvaler kommune.

Det kommunale plansystemet

[Skriv her]

KAPITTEL 2 – KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Hvaler kommune har i arbeidet med utforming av ny planstrategi, funnet det riktig å videreføre kommuneplanens samfunnsdel. Dette innebærer at gjeldende samfunnsdel legger strategiske føringer for kommunens utviklingsretning og planbehov frem til og med 2019. Samfunnsdelens overordnede målsettinger vil således være sentrale referansepunkt for planprosesser som gjennomføres i kommende planperiode. Prioriterte temaområder og målsettinger gjengis nedenfor:

Levekår – folkehelse og livskvalitet

Overordnet målsetting:

Alle Hvalers innbyggere skal ha god livskvalitet. Barn og unge skal leve i trygge rammer og oppleve stimulerende læringsmiljøer. Eldre i Hvaler kommune skal leve trygge, verdige og selvstendige liv.

Kommunale tjenester – brukerorienterte, effektive og bærekraftige

Overordnet målsetting:

Hvaler kommune skal gjennom utnyttning av potensialet som ligger i kommunens størrelse, vedlikeholde og videreutvikle brukerorienterte, kostnadseffektive og bærekraftige kommunale tjenester. I 2021 er Hvaler kommune fortsatt en selvstendig og økonomisk uavhengig kommune

Verdiskapning – næringsutvikling med lokal forankring, identitet og kvalitet

Overordnet målsetting:

Hvaler skal være en attraktiv bosteds- og arbeidskommune, og kommunen skal være attraktiv for bærekraftig investeringskapital. Arbeidsmarked og næringsliv skal preges av samarbeidsløsninger og et felles ønske om utvikling og verdiskapning

Klima – Langsiktig, bærekraftig forvaltning og utvikling

Overordnet målsetting:

Hvaler kommune skal ivareta naturgrunnlag, miljø og klima, og legge miljøprioriteringer til grunn for beslutninger på alle forvaltningsnivåer

KAPITTEL 3 – HVALER KOMMUNE SOM ORGANISASJON

Rådmannen har i perioden 2014-2015 lagt stor vekt på å forberede kommuneorganisasjonen for en fremtid hvor det stilles økte krav til kunnskap og kompetanse, teknologisk utvikling og digitalisering og forsterket brukertilpasning og effektivisering av den kommunale forvaltningen. Generelt kan vi se en utvikling hvor det innenfor alle kommunale tjenesteområder vokser frem behov som tilsier betydelig utviklings- og endringskapasitet i håndteringen av våre velferdsoppgaver.

Verdigrunnlag og Strategisk destinasjon

I Hvaler kommune har rådmannen forberedt en slik utvikling ved å gjennomføre to viktige utviklingsprosesser i kommuneorganisasjonen. Ved inngangen til 2014 startet vi arbeidet med utforming og etablering av nye verdier for kommunen. Dette arbeidet har vært preget av bred involvering av alle seksjoner og tjenesteområder, og har resultert i verdigrunnlaget ÅPEN. Akronymet står for verdiene Åpenhet, Profesjonalite, Engasjement og Nyskaping, og skal utgjøre et verdibasert rammeverk for alle medarbeidere i deres daglige arbeid på vegne av kommunen og våre innbyggere.

Utviklingen av strategiske mål for kommuneorganisasjonen ble igangsatt tidlig i 2015, og har som formål å tydeliggjøre den utviklingsretning som beskrives i kommuneplanens samfunnsdel. Gjennom dette har kommuneorganisasjonen etablert et solid strategisk grunnlag for et målrettet utviklingsarbeid de kommende årene. Nedenfor vises resultatene av denne prosessen i form av strategisk destinasjon og 9 strategiske målsettinger.

[Skriv her]

HIT SKAL VI

Hvaler kommune er Østfolds foretrukne vekstkommune. Vi tenker fremtidsrettet og gir innbyggerne våre gode tjenester i trygge rammer. Vi er engasjerte, lærer av hverandre og søker innovative løsninger. Hvalersamfunnets utvikling bygger på vår unike plassering, vårt hav og vår natur. Du skal tiltrekkes av «Opplevelsen Hvaler»!

SAMFUNNSUTVIKLING

Vi er en foretrukken
VEKSTKOMMUNE

Vi utvikler
OPPLEVELSEN HVALER

SAMARBEID & LÆRING

Vi har rett **KOMPETANSE**
på rett sted

Vi **INSPIRERER** og
lar oss bli inspirert

Vi har gode ledere og et
GDGT MEDARBEIDERSKAP

BRUKERTJENESTER

Vi leverer brukerorienterte
INNOVATIVE tjenester

ØKONOMI & VEKST

Vi har god økonomistyring
med rom for **UTVIKLING**

INTERNE PROSESSER

Sammen er VI
Hvaler kommune

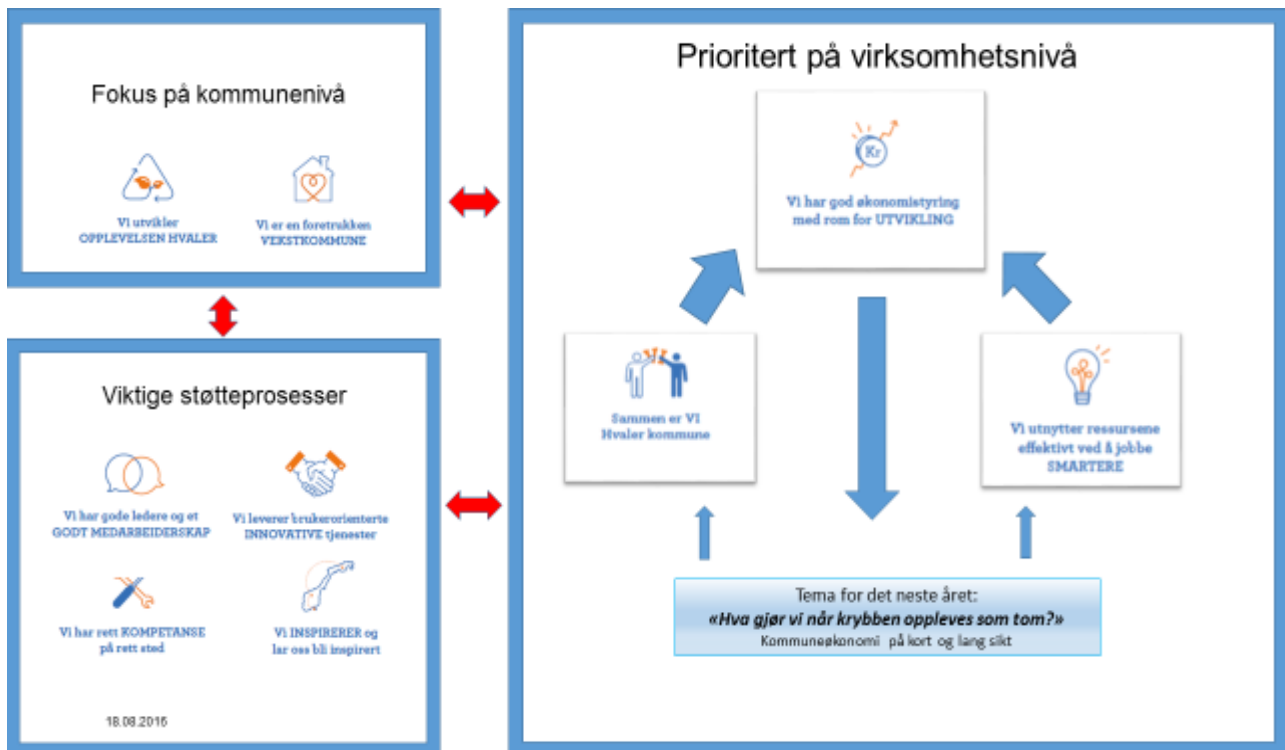
Vi utnytter ressursene
effektivt ved å jobbe
SMARTERE

**Flest soldager
- UANSETT VÆR!**

For å følge opp hensiktene i den vedtatte strategiske destinasjonen, vil årene 2016 til 2018 ha særlig fokus på økonomisk effektivisering. Gjennom å arbeide sammen, «sammen er VI Hvaler kommune», og jobbe smartere, «vi utnytter ressursene effektivt ved å jobbe SMARTERE», skal hele organisasjonen ha fokus på å tilrettelegge for en «**god økonomistyring som gir oss rom for utvikling i fremtiden**». I en tid hvor det er behov for å redusere både økonomi og tjenestenivå vil organisasjonen raskt oppleve at «krybben oppleves som tom».

For å sikre rom for en fremtidig samfunnsutvikling som bygger opp under vårt planverk må det derfor skapes nødvendig rom for utvikling gjennom fokus på utviklingstiltak i egen organisasjon. I figuren nedenfor illustreres det målfokus rådmannen ønsker i kommuneorganisasjonen de kommende årene for å bygge opp under en målrettet utvikling.

[Skriv her]

KAPITTEL 4 – MULIGHETER OG UTFORDRINGER

Kommunens arbeid i Hvalersamfunnet bygger på vår rolle som myndighetsutøver, tjenestetilbyder og samfunnsutvikler. Siden alle kommuner, uansett størrelse, har de samme oppgavene er det viktig at man klarer å finne en god kombinasjon mellom de tre rollene. Hvaler kommune har gjort et politisk valg om å forbli en egen kommune. Det er i dag ikke mulig å forutsi hvilken konsekvens dette vil ha for vår fremtidige utvikling. Regjeringen har lagt vekt på at det ikke skal lønne seg å være «frivillig liten». Samtidig er inntektssystemet i ferd med å legges om og det pågår en regionreform som kan få konsekvenser for kommunene. På den annen side er Hvaler kommune i seg selv en relativt robust kommune med en infrastruktur som på enkelte områder er tilpasset en mangedobling av innbyggerantallet.

En viktig forutsetning for å levere gode, trygge og pålitelige tjenester er at man har tilstrekkelig økonomi til å følge med i utviklingen i samfunnet. Rådmannen vil derfor arbeide for å sikre en god kommuneøkonomi i årene som kommer. I dette blir det viktig å bygge opp og opprettholde nødvendige fondsmidler for å sikre et godt fundament for fremtiden.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet er et grunnleggende premis for en helhetlig og god samfunnsplanlegging. Således er det i alle planprosesser, etterfølgende planer og realiseringen av planer særlig viktig at sikkerhets- og beredskapsdimensjonen er godt koordinert og ivarettatt på en profesjonell måte. Konsekvensene av at dette viktige fagområdet nedprioriteres i kommunale budsjetter og i kommuneorganisasjonen, kan være katastrofale for både innbyggere, næringsliv og besøkende.

Hvaler kommune har et lovpålagt ansvar for å ivareta arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, jfr «Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)» som ble gjort gjeldende fra 07.10.2011. Beredskapsplikten pålegger kommunen å arbeide helhetlig og systematisk med dette fagfeltet, og understreker samtidig kommunens viktige rolle som samordner og pådriver. Dette bunner i at alle uønskede hendelser skjer i en kommune, og kommunen utgjør det lokale fundamentet i den nasjonale beredskapen og spiller en avgjørende rolle i alt beredskapsarbeid.

[Skriv her]

Grunnlaget for et helhetlig system for håndtering av dette fagfeltet i kommunen, er kunnskap om risiko og sårbarhet. Utarbeidelse av helhetlig ROS skal bidra til en slik oversikt. Analysen skal videre danne grunnlaget for kommunens målrettede arbeid for å redusere risiko og sårbarhet – gjennom forebyggende arbeid, styrket beredskap og bedre evne til krisehåndtering.

For Hvaler kommune innebærer dette mer konkret et kontinuerlig fokus på videreutvikling og oppdatering av beredskapsplaner og ROS-analyser, samt tilrettelegging for øvelser som gir ny kunnskap og erfaring i håndtering av krisesituasjoner. I tillegg innebærer dette videreutvikling av samarbeidet med nabokommuner, næringsliv, lokalsamfunn og øvrige ressurser og miljøer som kan bidra til et godt fundament for krise- og beredskapshåndtering i kommunen.

Hvaler kommune har på flere områder en sårbar infrastruktur som øysamfunn, som vi må være bevisst på i et beredskapsperspektiv. Her nevnes ustabil el-forsyning til kommunen som følge av gamle luftstrekker som over mange år har vært utsatt for høy slitasje, videre kan nevnes broforbindelser til øyene som har behov for betydelig vedlikehold. Til sist må nevnes tunellforbindelsen til Kirkeøy og Skjærhalden, som er eneste forbindelse til fastlandet og som gjør kommunen sårbar i et beredskapsperspektiv om tunnelen av ulike årsaker må stenges.

Næringsutvikling og verdiskaping

Hvaler kommune har unike kvaliteter vi kan bygge på og videreutvikle for å tilrettelegge for næringsutvikling og verdiskaping. Her nevnes skjærgården, naturområdene, en rik og mangfoldig kultur og historie og Ytre Hvaler Nasjonalpark. Kvaliteter og egenskaper som gjør Hvaler til en destinasjon mange velger å besøke og legge ferien til, spesielt i sommerhalvåret. Alle naturgitte opplevelser på Hvaler, vil med bedre samarbeid og tilrettelegging ha betydelig vekstpotensial og gi grunnlag for økt verdiskaping.

Det lokale arbeidsmarkedet er et viktig grunnlag for å bygge opp under vekst og verdiskaping i næringslivet. I så måte viser tabellen nedenfor at kommunen har en betydelig jobb å gjøre for bidra til tilrettelegging for utvikling av nye arbeidsplasser. Vi har, sagt på en annen måte, en betydelig andel bosatte i kommunen som pendler til nabokommuner og inn til Osloregionen i arbeidssammenheng.

Arbeidsmarkedsstatistikk for Hvaler kommune (1987 – 2014, 1.1.åå) ant. Pers.									
	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Arbeidsstyrken	1272	1477	1685	1925	2098	2116	2143	2168	2188
Yrkesaktive	1217	1392	1611	1871	2058	2070	2106	2136	2158
Arbeidsledige	55	85	74	54	40	46	37	32	30
Sysselsatte i kommunen	658	748	800	1004	1208	1196	1233	1222	1235
Arbeidsmarkeds-Overskudd (+) / -underskudd	-614	-729	-885	-921	-890	-920	-910	-946	-953

En viktig kilde til utvikling av nye arbeidsplasser på Hvaler, er om kommunen sammen med næringsliv og opplevelsesnæring kan styrke verdiskapingen i skuldresesongene. Hvaler har ikke minst et stort potensial som en av Norges største hyttekommuner, og med styrket tilrettelegging av opplevelser i vintersesongen er det sannsynlig at flere hytteeiere vil bruke hyttene i vinterhalvåret. I en fremtidig utvikling av Hvaler kommune, er det viktig å erkjenne at alle eiere av fritidsboliger behandles som en viktig ressurs for øykommunen.

Et moderne og utviklingsfokuset næringsliv krever tilrettelagt offentlig infrastruktur for å ha gode vekstvilkår. I Hvaler kommune har vi, spesielt i sommersesongen, betydelige utfordringer knyttet til blant [Skriv her]

annet trafikk- og parkeringskapasitet, savn av gang- og sykkelveier som binder øyene sammen og tilrettelagte informasjonskanaler for besøkende som synliggjør mangfoldet i næringsliv og tilgjengelige opplevelsesmuligheter. Hvaler kommune må for å lykkes i utviklingsarbeidet sørge for et kontinuerlig fokus og prioritering av ressurser for å styrke infrastrukturen, slik at vårt næringsliv kan fokusere innsatsen for å videreutvikle egne virksomheter.

Styrket og bedre tilrettelagt infrastruktur innebærer at kommunen videreutvikler samarbeidet med øvrige kommuner i Nedre Glomma Regionen, for eksempel gjennom å øke sin tilstedeværelse i arbeidet med Bypakken for Nedre Glomma. I tillegg vil det være viktig å videreutvikle dialog og samarbeid med fylkeskommunen og Statens vegvesen, for å styrke arbeidet med regional infrastruktur til Hvalerøyene.

Organisering av nærings- og utviklingsarbeidet

Hensiktsmessig og målfokusert organisering av næringsarbeidet er avgjørende for å få de resultater man ønsker. Forståelsen for den betydning organiseringen internt i kommunen har, må forsterkes og bevisstgjøres i alle deler av kommuneorganisasjonen. Gjensidig koordinering av informasjon og kunnskap må flyte naturlig i ethvert planarbeid.

Næring må integreres i en formalisert struktur som kan bidra til å sikre nærings- og samfunnsutviklingsperspektivet. Prosjektsatsinger er veien å gå for å oppnå resultater, fordi konkrete prosjekter vil bidra til å gi positive resultater som motiverer til innsats og nye utviklingsideer. Prosjektene involverer flere virksomheter i kommunen, og kan bidra til økt innsikt og forståelse for utviklingsarbeid i kommunen. Medinnflytelse og dialog med ledernivå og aktivt samspill med de øvrige kommunale ressursene må styrkes og formaliseres. Hele kommunen må stå sammen bak målsettingen om å skape nye arbeidsplasser i Hvalersamfunnet, og da må dette satsingsområdet gis høy prioritet de kommende årene.

Konkretisering av satsingsområder

Fiskerinæringen på Hvaler er den største tradisjonsnæringen som sysselsetter flest og har betydelige ringvirkninger. Kommunen bør bidra til at fiskerinæringen videreutvikles som et viktig fundament for lokale arbeidsplasser og verdiskaping.

Styrket samarbeid med Høyskolesystemet i Østfold vil gjøre at Hvaler styrker sin attraktivitet i det pågående regionale og nasjonale utviklingsarbeid innen FoU.

Aktører som ønsker å etablere håndverksbedrifter, båtopplag eller entreprenørvirksomhet uttrykker at det er vanskelig å finne egnede næringsarealer på Hvaler. Samtidig finnes det flere ferdig regulerte næringsområder i kommunen. I noen tilfeller er situasjonen rundt området endret, som for eksempel ved Utgårdskilen havn. I andre tilfeller ønsker ikke grunneier å tilrettelegge for etableringer. I planarbeidet bør det drøftes mulige løsninger, eksempelvis tilbakeføring av næringsarealer som ikke utnyttes til formålet og erstatte disse med mer hensiktsmessige næringsarealer.

Ytre Hvaler Nasjonalpark (YHNP) som premissleverandør og en rød tråd i utviklinga på Hvaler. Det er viktig å utvikle Nasjonalparksenteret til å bli et attraktivt kunnskapssenter, med formidling og FOU som drivkraft.

I tillegg vil Hvaler kommune fokusere på;

- Tilrettelegging for lokale produsenter
- Stimulere næringsaktører til samarbeid og samhandling
- Bidra til kulturbasert næringsutvikling
- Delta i ulike Interreg prosjekter hvor Hvalers unike egenskaper er viktige dimensjoner i utviklingsarbeidet.

Befolkningsutvikling og demografi

Hvaler kommune har over mange år opplevd en positiv befolkningsutvikling, og er blant de kommuner i Norge som kan vise til høyest befolkningsvekst sammenliknet med landsgjennomsnittet. Den kanskje største utfordringen i befolkningsutviklingen er en relativ høy andel eldre innbyggere og tilflyttere.

[Skriv her]

Samtidig viser dagens utvikling, samt fremtidsprognoser at andelen barn, unge og mennesker i arbeidsdyktig alder relativt sett stagnerer på tross av fremtidig positiv befolkningsutvikling (se tabeller nedenfor. Kilde: Østfold Analyse). Veksten i innbyggertall gir i seg selv muligheter, men om utviklingen følger prognosene står Hvaler kommune overfor betydelige utfordringer knyttet til eldrebølgen de neste tiårene.

Hvaler kommune - Andel av befolkningen fordelt på ulike aldersgrupper (i %)						
	1995	2000	2005	2010	2014	Endring 1995-2014
0-5 år	6,3	6,4	5,8	5,5	5,4	-0,9
6-15 år	14,1	12,8	12,1	11,7	10,5	-3,6
16-66 år	64,7	67,2	68,7	68,9	66,8	2,0
Over 67 år	14,9	13,7	13,5	13,9	17,3	2,5

Hvaler - befolkningsprognose aldersfordelt (PANDA)						
	2015	2020	2025	2030	2035	2040
0 -5 år	226	248	277	289	294	299
6 -15 år	474	469	478	513	544	558
16 -19 år	206	198	214	206	219	233
20 -30 år	468	536	540	553	558	574
31 -50 år	1060	1076	1119	1171	1236	1276
51 - 66 år	1208	1262	1318	1367	1374	1402
67 -79 år	660	849	984	1002	1063	1121
80 + år	158	195	274	444	550	622
Folketall	4459	4833	5205	5546	5838	6085

Statistikk og fremtidsprognoser viser med andre ord en betydelig skjevhet i aldersfordelingen. Skal kommunen motvirke en slik utvikling, vil det være av stor verdi å jobbe aktivt for å tiltrekke seg barnefamilier. Utfordringen er å sikre en helhetlig tilrettelegging for barnefamilier. Her kan blant annet nevnes boliger til akseptable kostnader, gode skoler og fritidstilbud, gang- og sykkelveier og gode kollektivtilbud. I tillegg vil det være avgjørende å videreutvikle og vektlegge satsing på kommunens 5 senterområder, slik at disse blir livskraftige lokalsamfunn med akseptable vare- og tjenestetilbud til befolkningen.

Oppvekst, helse og velferd

Et trygt og inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge utvikles gjennom et tett samspill mellom kommunen og positive krefter i lokalsamfunnet. Her kan nevnes frivillige lag og foreninger, lokalmiljøet, barn og unge selv, foreldre og andre. For å utvikle gode oppvekstvilkår for barn og unge er det viktig å holde fokus på oppvekst og levekårsbetraktninger som tar utgangspunkt i en systematisk tenkning i forhold til brukernes behov og de tjenester barn, unge og deres familier etterspør. Hvaler kommune ser derfor stor verdi i å igangsette en planprosess for etablering av en helhetlig og tverrsektoriell oppvekstplan for aldersgruppen 0 – 24 år. For å sikre en helhetlig oppfølging og videreutvikling av oppvekstvilkårene i kommunen, må fokus i særlig grad rettes mot barnehagene, skolene, fritidsarenaer og deres støttefunksjoner.

Grunnlaget for å skape gode lokalsamfunn med tilrettelagte tilbud og tjenester for både barn, unge og voksne, avhenger blant annet av at kommunen har egenskaper som oppleves nødvendig og tiltrekkende for næringslivet. Dette fordi den verdiskapning og velferd alle små og store samfunn avhenger av, skapes gjennom de arbeidsplasser som utvikles i næringslivet. I Hvaler kommune er dette en stor utfordring, fordi vi har et betydelig underskudd av lokale arbeidsplasser, og betydelig utpendling fra kommunen i arbeidssammenheng. En kommune kan ikke alene leve av de arbeidsplasser som skapes innenfor offentlig sektor.

Ser en fremtiden i et helseperspektiv viser utviklingen at Hvaler kommune har utfordringer knyttet til en sterk økning i andel eldre innbyggere. I tillegg ser vi at en betydelig økende andel av befolkningen godt

[Skriv her]

under pensjonsalder etterspør helsetjenester fra kommunen. Vi ser også at andelen demente øker. For øvrig viser erfaringer at kommunen, som følge av en høy andel hyttebesøkende spesielt deler av året, opplever betydelig økt belastning på bruken av helsetjenester.

De utfordringer som Hvaler kommune vil stå overfor i planperioden vil på flere vis kunne virke overveldende. Kommunens fokus på dette området bør imidlertid fra første stund dreies mot de spennende muligheter som bor i de ressurser både menneskelig, bygningsmessig, organisatorisk og økonomisk som Hvaler kommune har potensiale for å utnytte. Her hører det også med å vektlegge innovativ evne i tjenesteområdene, både i forhold til utvikling av kompetanse og for å finne fram til løsninger for samarbeid som bygger ned barrierer mellom fag og tjenesteområder.

Folkehelse

Lov om folkehelsearbeid – Folkehelseloven (24.06.2011 nr. 29) trådte i kraft 01.01.2012. Loven regulerer det langsiktige og systematiske folkehelsearbeidet og skal gi kommuner og fylkeskommuner et verktøy for å møte fremtidens helseutfordringer. Folkehelseloven er en del av Samhandlingsreformen, og en viktig målsetting med reformen er å forebygge der det er mulig.

Folkehelse er et fagområde som kommer i berøring med de fleste av kommunens tjenesteområder, og som også har betydning for alle innbyggerne i alle livsfaser i livet utover å være mottaker av kommunale tjenester. Dette utgangspunktet innebærer at en god oppfølging av området krever en helhetlig tilnærming og god koordinering på tvers av både sektorområder og i tett samarbeid med innbyggere, næringslivet, lag- og foreninger og andre miljøer som sammen utgjør helheten i kommunen og i våre lokalsamfunn.

I nasjonal målestokk scorer Østfold fylke lavt på levekårsområder som er viktig i et folkehelseperspektiv. Her kan nevnes lavt utdanningsnivå, inntektsnivå under landsgjennomsnittet, økende andel sosialhjelpsmottakere og økende andel mennesker med psykiske lidelser. For Hvaler kommunes del er ikke situasjonen tilsvarende, men kommunen har de senere årene likevel sett en utvikling der utgiftene til sosialhjelp og rus- og psykiatritjenester har vært økende.

Skal kommunen lykkes i arbeidet med å bygge opp under god folkehelse, må vi ha evne til å koordinere alle gode krefter til å dra i samme retning. I tillegg til at kommunen må videreutvikle et godt samarbeid innenfor kommuneorganisasjonen, er vi helt avhengig av samarbeid, involvering og ivaretagelse av frivillig sektor som en sentral ressurs i dette arbeidet. For mange mennesker er gode lokalmiljø med gode sosiale arenaer og møteplasser, fritidstilbud, natur- og kulturaktiviteter mv. kvaliteter som kan utgjøre en viktig forskjell i å skape god folkehelse.

For Hvaler kommune er det i første omgang viktig å sikre gode fysiske omgivelser for kommunens innbyggere der de ferdes og oppholder seg. Gode barnehager, skoler, helseinstitusjoner og fritidsarenaer for barn, voksne og eldre i tillegg til gode bomiljø hvor infrastrukturen (kommunale tjenester, veier, gang- og sykkelveier mv.) er godt tilrettelagt. Deretter vil det være avgjørende å fylle disse arenaene med et positivt innhold av god kvalitet, som igjen bidrar til at menneskene som arbeider og ferdes her opplever å ha et meningsfullt liv.

Kommunens utfordringer knyttet til folkehelse viser seg blant annet i høye verdier på statistikken knyttet til Kols, astma, høyt blodtrykk, psykiske lidelser, kreft og uføretrygdete i aldersgruppen 18 – 44 år. I tillegg vet vi at en større andel enslige mindreårige flyktninger har psykiske lidelser av mer eller mindre alvorlig karakter, og med en økende andel innvandring til Hvaler som følge av det siste årets situasjon i Europa, må vi forvente at kommunen i økende grad må prioritere ressurser til håndtering av slike utfordringer i årene som kommer.

Hvaler kommunes folkehelsearbeid vil i et kortsiktig perspektiv måtte legge spesiell vekt på en helhetlig kartlegging av helsetilstanden i befolkningen, samt viktige påvirkningsfaktorer for helsetilstanden i kommunen. Hvaler kommune skal jf § 5 i folkehelseloven «ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne». Kommunen skal i kartleggingsarbeidet særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller

[Skriv her]

oppretholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller. Et helhetlig og godt kunnskapsnivå er avgjørende for å planlegge og sette i verk tiltak som bidrar til en langsiktig positiv utvikling av folkehelsen i kommunen.

Mangfold, integrering og deltakelse

Et flerkulturelt lokalsamfunn gir nye muligheter når det gjelder verdiskapning, tjenesteyting, kulturtilbud og generell trivsel. I et internasjonalt perspektiv vil åpenhet mot verden, bred språklig kompetanse og tverrkulturell forståelse være et fortrinn. Da er det avgjørende at Hvaler velger å satse aktivt på de mulighetene som innvandring representerer for kommunen gjennom en målrettet planlegging og tilrettelegging.

For å få realisert effektene av kommunens mangfold, bør det i kommende planperiode settes fokus på planlegging og tilrettelegging, for at alle – uavhengig av etnisitet, trosretning og funksjonsnivå – opplever kommunen som sin egen og får mulighet til å bidra i arbeids- og samfunnsliv.

Hvaler kommune har over flere år utviklet god kompetanse i å ta imot og integrere enslige mindreårige flyktninger. Erfaringen dette gir er godt å ta med seg i tider Hvor Europa og norden opplever en betydelig strøm av flyktninger fra områder utsatt for uroligheter og krig. Hvaler kommune må derfor fortsatt være bevisst de utfordringer dette kan gi for kommunen

For en liten kommune som Hvaler har en stor økning i innvandringen av enslige mindreårige flyktninger gitt betydelige utfordringer i å tilrettelegge for et godt skoletilbud med kompetente lærerressurser, i tillegg til å håndtere underkapasitet på undervisningslokaler. I tillegg vil økningen i antall innvandrere de kommende årene kunne gi kommunen andre utfordringer. Vi vet blant annet at mange innvandrere tar med seg traumatiske opplevelser fra sine hjemland, som kan påvirke og vanskeliggjøre deres nye hverdag i Norge. Således er det av stor betydning å ha et apparat for å kunne tilby god helseoppfølging samt forebyggende helsearbeid.

Hvaler kommune må i tillegg fokusere på tiltak som styrker norskundervisningen og styrker grunnlaget for integrering, utdanning og arbeid, da dette har avgjørende betydning for å legge til rette for inkludering i lokalsamfunnet. For øvrig vil tilrettelegging for egnede boliger være et prioritert område de kommende årene.

Senterstruktur og fortetting

Hvaler er på mange måter særegen blant norske kommuner, blant annet fordi bosettingen er fordelt over mange øyer med tilhørende grender og lokalsamfunn. Utviklingen av mange småsamfunn har sin forklaring i at kommunen så sent som på 1970-1980 tallet fikk landfast veiforbindelse, samt veiforbindelse mellom hovedøyene. Før denne tiden var båt det naturlige fremkomstmiddelet mellom øyene og til fastlandet. Før i tiden bosatte folk seg der det var naturlig i forhold til nærhet til havets fiskeressurser og til jordbruksarealene på øyene.

Hvaler kommune har i dag fem avklarte senterområder, som er Utgårdskilen, Hauge, Ødegårdskilen og Rød, samt kommunesenteret Skjærhalden. Utvikling og ivaretagelse av denne senterstrukturen er av særlig betydning for å oppnå en ønsket bolig- og samfunnsutvikling. Kommunalteknisk infrastruktur, service- og aktivitetstilbud har sitt tyngdepunkt i lokalsentrene og dersom transportbehov, energiforbruk og kommunal ressursbruk skal kunne begrenses i fremtiden må hoveddelen av veksten skje i kommunesenteret og lokalsentrene. Fortetting i senterområdene vil over tid også ha en positiv effekt på kommuneøkonomien.

Boligbyggingen på Hvaler har hatt en relativt stabil vekst de siste årene, hvor ca 60 nye eneboliger / rekkehus er realisert pr år siden 2009. Nye boligområder og fortetting av eksisterende områder er i hovedsak konsentrert rundt områdene Rød, Skjelsbo, Hauge og kommunesenteret Skjærhalden, mens en mindre andel nye boliger (ca 6 pr år) er realisert innen de mange grendesentra som gir Hvaler et rikt mangfold av bo- og oppvekststeder. Spredt boligutbygging utover senterområdene er imidlertid uheldig i

[Skriv her]

mange henseende, og må således begrenses til 10 prosent av den totale boligutbyggingen også i fremtiden.

Fortsatt bevist fokus på utvikling av Hvaler i tråd med senterstrukturen er også viktig for å bygge opp under bevaring av våre landbruksområder. I denne sammenheng nevnes at den nasjonale jordvernstrategien ble vedtatt av Stortinget 08.12.2015., med formål å forsterke jordvernet blant annet ved å redusere årlig omdisponering av dyrka jord på landsbasis til under 4 000 dekar innen 2020. Hvaler er riktignok ingen stor landbrukskommune, men jordbruksdrift og husdyrhold er fortsatt avgjørende for å ta vare på det småskala kulturlandskapet.

Hvaler kommune vil også i fremtiden legge til rette for å bygge opp under vedtatt senterstruktur. Således vil det være behov for noen konkrete grep knyttet til boligutviklingen. Vi ser blant annet at det generelle prisnivået for boliger er høyt på Hvaler, og at eneboliger er den dominerende boligtypen.

Hvaler kommune – boligmassen fordelt på boligtyper 2013 (%)					
Enebolig	Tomannsbolig	Rekkehus, kjedehus og andre småhus	Boligblokk	Bygning for bofelleskap	Andre bygningstyper
81,5	6,6	4,4	2,3	0,0	5,2

Skal kommunen gi økt kraft til utviklingen av senterområdene de kommende årene, kan det være aktuelt å vurdere økt tilpasning av rekkehus og tomannsboliger. Dette fordi slike boligtyper er mindre kostnadskrevenende og vil i større grad åpne for økt tilflytting blant unge og barnefamilier. I tillegg er slike boligtyper arealeffektiviserende, og vil således være i tråd med overordnet politikk på dette området. En styrking av senterområdene vil for øvrig være i tråd med målsettingene for samordnet areal- og transportplanlegging, og gi gevinster knyttet til utvikling av vare- og tjenestetilbud, kollektivtilbud, klima-, energi- og miljøeffekter, samt andre positive infrastrukturtiltak som er naturlig å videreutvikle innenfor senterområdene.

Smart Energi Hvaler - klima, energi og miljø

Tilrettelegging for en bærekraftig forvaltning og utvikling er et overordnet prinsipp som skal gjennomsyre all menneskelig aktivitet, slik at en ikke utsetter våre omgivelser for unødig miljø- og ressursbelastning. Hvaler kommune legger til grunn at de globale klimamål tilsier at også vi som kommune har en hovedmålsetting om å være klimanøytral innen 2030.

Hvaler har ambisjon om å være en foregangskommune i arbeidet for å sikre en bærekraftig utvikling. Hvaler kommune har store naturverdier og et rikt biologisk mangfold. Dette tilsier at Hvaler-naturen generelt bør forvaltes slik at bruken står i forhold til hva naturen og våre omgivelser tåler, uavhengig om det er innenfor Ytre Hvaler Nasjonalpark eller innen øvrige arealer i kommunen. I klima og energiplan som er under utarbeidelse, trekkes frem følgende satsingsområder for å bygge opp under en bærekraftig utvikling;

Hvaler kommune skal jobbe aktivt for å bidra til reduksjon i utslipp fra stasjonært energiforbruk, noe som tilsier nullutslipp av klimagasser på Hvaler innen 2020. Videre skal vi jobbe aktivt for å redusere de indirekte klimagassutslippene fra Hvalers innbyggere. Fremtidig utbygging på Hvaler skal ha tydelige rammer for energieffektivisering og andre miljøgevinster, eksemplvis gjennom at det stilles miljøkrav i planverk innen alle kommunens forvaltningsområder. Kommunen skal legge til rette for lokalt produsert fornybar energi til oppvarming og transport. Videre skal kommunen bidra til tilrettelegging for reduksjon av energiforbruket i husholdninger og i næringslivet, samt at vi skal bidra til reduksjon av reiser med privatbil og bedre tilrettelegging for kollektivreisende.

Hvaler kommune som organisasjon har i tillegg klare ambisjoner om tilrettelegging for økning av gjennvinningsgrad knyttet til husholdningsavfall og næringsavfall, innkjøpspolitikk basert på tydelige [Skriv her]

miljøkrav samt iverksette konkrete tiltak knyttet til energieffektivisering for kommunale anlegg og bygningsmasse.

Skal Hvaler kommune nå slike ambisiøse målsettinger er det avgjørende å være tro mot overordnet politikk knyttet til en samordnet areal- og transportplanlegging og vedtatte rammer for senterstrukturen. Vi må sikre at vi som kommune i fremtiden ikke motarbeider overordnede energi- og miljømål gjennom å tilrettelegge for utbygging og annen infrastruktur som motarbeider en helhetlig bærekraftig utvikling.

Hvaler kommune vil som et ledd i vårt arbeid for å nå målsettingene som er beskrevet ovenfor, ta del i Klima-Østfold samarbeidet og deltakelse i en felles klimaplanprosess i 2018. Kommunen håper et regionalt plansamarbeid kan bidra til økt kunnskap og forsterket felles fokus rundt viktige satsingsområder som kan gi konkrete og målbare resultater i arbeidet for å nå miljø og klimamål.

Muligheter og utfordringer – oppsummering

Tidligere statsminister, Gro Harlem Brundtland uttalte en gang i sin regjeringsperiode følgende:

«Alt henger sammen med alt».

Analysen av de muligheter og utfordringer Hvaler kommune står overfor og må fokusere på i fremtidig samfunnsplanlegging, bærer preg av behovet for helhetlig fokus og koordinering på tvers av sektorer og fagområder. Hvaler kommunen må i utforming og realisering av fremtidige planer rette særlig oppmerksomhet mot en helhetlig og koordinert håndtering av viktige samfunnsområder som samfunnssikkerhet og beredskap, folkehelsearbeid og i arbeidet med å bidra til en bærekraftig utvikling.

Skal Hvaler kommune lykkes som samfunnsutvikler, må alle fremtidige planer utformes slik at de bidrar til å sikre et plangrunnlag med «sammenheng» på tvers slik plan- og bygningsloven legger opp til.

Avslutningsvis er det av stor viktighet å sikre en god proritering av hvilke planprosesser som skal igangsettes i planperioden. Dette i lys av at kommunen ser økonomiske og ressursmessige utfordringer de kommende årene, som kan legge hindringer i veien for alle gode hensikter og ønsker om måloppnåelse. Sterkere fokus på å prioritere «de viktigste satsingsområdene i et helhetlig perspektiv» utgjør nøkkelen for å lykkes med kommunens samfunnsoppdrag.

For kommunen internt vil det være av stor betydning at vi samarbeider med mål om at «Sammen er vi Hvaler kommune» og at vi «jobber smartere» for å løse de oppgavene vi har nedfelt i vårt planverk.

Hvaler kommunes satsning på «Smart Energi prosjektet» vil gjennomsyre det arbeidet som gjøres i organisasjonen og vårt forhold til omgivelsene som myndighetsutøver, tjenesteleverandør og samfunnsutvikler.

KAPITTEL 5 – REGIONALT SAMARBEID

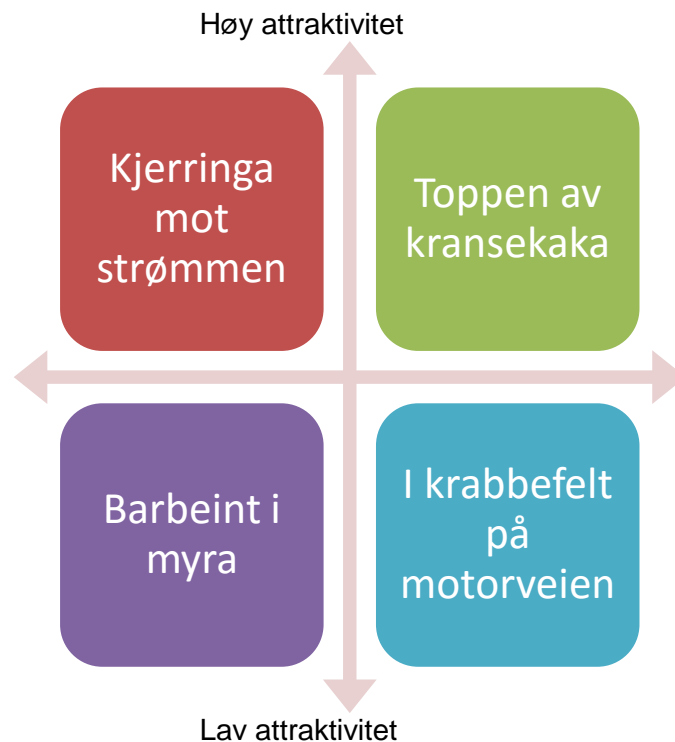
Fylkesplan for Østfold

Fylkesplan for Østfold, Østfold mot 2050 drar opp langsiktige scenarier for samfunnsutviklingen i Østfold. Prioriterte oppfølgingsområder er kompetanseutvikling, foretting, byutvikling og vern, og transport og fysisk aktivitet. Av betydning for Hvaler kommunes arealbruk er den felles "arealpotten" som Sarpsborg, Fredrikstad og Hvaler skal dele på fram til 2050. Prinsipper for fordeling av areal ble vedtatt i 2011 og ligger til grunn for kommunenes videre arealplanlegging.

Regional planstrategi, Østfold fylkeskommune

Østfold fylkeskommunes arbeid med planstrategi startet på Østfoldkonferansen i januar 2015, med stor grad av medvirkning fra de deltakende kommunene. I prosessen har det vært utarbeidet scenarier for Østfold (ved Telemarkforskning). Disse kan fremstilles grafisk som i figuren under. Her ser en hvordan utviklingen i Østfold avhenger av strukturelle faktorer i Norge (som vi ikke så lett kan påvirke), og hvordan fylket jobber med egen attraktivitet. Attraktivitet måles her ved hjelp av attraktivitetsmodellen langs tre dimensjoner (bosted, basisnæringer og besøksnæringer).

Scenarier for Østfold. Kilde: Telemarkforskning

Prioriterte områder i fylkets planstrategi er følgende:

- Infrastruktur som gir gode samfunns effekter når det gjelder f.eks. næringsutvikling og byutvikling, samt god mobilitet både innad i fylket, til Oslo, til Gøteborg og til Vestfold
- Integrering: Bruke den mangfoldige kompetansen innvandrerne representerer i samfunns- og næringsliv
- Klima og miljø: Samfunnsikkerhet og klimatilpasning i arealplanleggingen, grønn energi og økt matevareproduksjon.
- Helhetlig by- og tettstedsplanlegging:
 - Byplanlegging mot sosiale forskjeller i prosesser som involverer både sosiale entreprenører, frivilligheten og næringslivet
 - Økt boligbygging som tilbyr attraktive og varierte bomiljøer

[Skriv her]

Regionale utfordringer og konsekvenser for plan- og utredningsbehov

Dette kapittelet er utarbeidet i felleskap med et utvidet regionråd for Nedre Glomma.

Kommunene Fredrikstad, Sarpsborg, Hvaler, Rakkestad, og Råde har deltatt i arbeidsprosesser for å avklare utfordringer og mulige regionale løsninger. Arbeidet må også sees i sammenheng med arbeidet som er gjort (og for noen kommuner fortsetter) om kommunereformen. Regionrådet for Nedre Glomma har gitt sin tilslutning og anbefaling til dette kapittelet.

Først er det behov for en kort synliggjøring av hva som er oppnådd i forrige periode:

Regionalt kapittel i planstrategi for 2012-2015

I forrige kommunale planstrategi var kommunene Sarpsborg, Hvaler og Fredrikstad enige om noen satsingsområder, blant annet å utvikle attraktivitet og å jobbe for bedre levekår. Sarpsborg og Fredrikstad har deltatt i et prosjekt om stedsinnovasjon og attraktivitet, i regi av Telemarkforskning og Kommunal og moderniseringsdepartementet, samt flere fylkeskommuner. Prosjektet har resultert i en større kompetanse og forståelse for hva som skaper attraktivitet, og følges opp internt i kommunene. Det er søkt om videreføring av prosjektet med tanke på å utvikle konkrete måleindikatorer, blant annet. Det er foreløpig uvisst om det er finansiering til det.

Fredrikstad og Sarpsborg har videreutviklet sitt samarbeid om å utbedre levekårene, gjennom kartlegginger, spørreundersøkelser, seminarer og konferanser og utstrakt kunnskapsdeling. Begge kommunene har også deltatt som observatører i Husbankens nettverk for områdeløft.

Det er også inngått en samarbeidsavtale om transport- og arealpolitikk. Forrige planstrategis vedtak om satsing på en felles næringsplan er ikke fulgt opp.

Videreutvikling av det regionale samarbeidet til planstrategier for 2016-2019

Det har vært avholdt to samlinger med både administrativ og politisk deltakelse. På den første samlingen hadde vi bistand fra Telemarkforskning. Telemarkforskning pekte på fem tunge trender vi må ta hensyn til i den regionale planleggingen:

1. Vi vil fortsatt være mennesker!
 - Sosiale, lekne, nysgjerrige. Fantasi er like viktig som kunnskap. Vi møter et samfunn hvor begeistring og glede er viktigere enn «seriøsitet»
2. Alt som KAN automatiseres og digitaliseres VIL BLI automatisert og digitalisert!
 - I industri, service, helse og omsorg, handel.
3. Endringene vil komme stadig fortere. Akselerasjon
4. Betydningen av tverrgående kunnskap vil øke
 - Kunnskapens betydning vil øke – særlig kunnskap på tvers!
5. Globaliseringen går ikke over – tvert om!

I arbeidsprosessen og samlingene er følgende hovedtema pekt ut:

- Næringsliv, arbeidsplasser og arealstrategi: Hvordan kan vi sørge for at vi får riktig virksomhet på riktig sted, for regionen?
- Kystsonen: Utarbeide en felles plan, eventuelt felles retningslinjer for regionen.
- Samfunnsutvikling, attraktivitet og kunnskapsdeling: Vi trenger å vite mer om hverandre, slik at vi kan videreutvikle og styrke hverandres komparative fortrinn. I felleskap kan vi også videreutvikle vår kunnskap om samfunnsutvikling og attraktivitet, og arbeide for å få en klar og tydelig rolle i Osloregionen, også som

[Skriv her]

avlaster for Oslo-området.

Følgende mål bør være førende for arbeidet:

- Vi samarbeider om arealstrategiene
- Vi samarbeider om de store, overordnede grepene når det gjelder 1. næringsutvikling og 2. utvikling av kystsonen.
- Nedre Glomma-regionen er en sterk pådriver i Oslofjordsamarbeidet, og framstår som en god avlaster og en attraktiv region for næringsutvikling og kunnskapsbygging.
- Regionrådet for Nedre Glomma utarbeider et mål- og tiltaksdokument, med konkretisering av hovedmål i delmål og tiltak, ansvarsområder og plan for politisk og administrativ forankring.

Kritiske suksessfaktorer:

Dersom det regionale samarbeidet skal videreutvikles og kunne komme nærmere målene over er det kritisk at:

- Kommunene opplever samarbeidet som relevant, viktig og forpliktende.
- Kommunene avsetter tid og ressurser til samordning og utvikling av felles arenaer.
- Regionrådet får en fornyet status, der også administrasjonene kan delta (slik som i samarbeidsavtalen for areal og transport)
- Hvaler kommune involveres i arbeidet med areal – og transport i byregionene, ettersom den gjensidige avhengigheten er stor.

Kommunereformens betydning for planstrategien

Ved en kommunesammenslåing vil det bli behov for å se på kommuneplanene på nytt, og utarbeide felles plan. Dette er en prosess som vil måtte gå parallelt med arbeidet med å bygge en ny kommune.

I følge lovverket er det slik at den til enhver til gjeldende kommuneplan vil legges til grunn fram til en ny plan er vedtatt, selv om det skulle bli endringer i kommunestruktur. Planstrategi for 2016-2019 vil i større grad enn før være et dynamisk dokument, og være tettere knyttet til handlingsplanen. Planstrategien kan også justeres underveis, hvis det blir behov for det, f.eks. på grunn av store endringer i utfordringsbildet. Det vil rapporteres årlig, i forbindelse med kommunens årsrapport.

KAPITTEL 6 – PRIORITERTE PLANOPPGAVER I VALGPERIODEN

Nedenfor presenteres oversikten over rådmannens vurdering av planbehov for planperioden 2016-2019. Oversikten viser kategorisering i overordnet planverk og reguleringsplaner (som utarbeides i tråd med plan- og bygningslovens krav), fag og temaplaner og til sist organisasjonsinterne planer.

Markeringen av årstall kan leses som når det er ønskelig at ny plan skal være slutført og vedtatt.

Plantype	2016	2017	2018	2019	Status	Ansvarlig
Overordnet planverk						
Kommundelplan for kulturminner	X				Ny plan	Areal og byggesak
Kommuneplanens arealdel		X			Rulleres	Areal og byggesak
Kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester		X				Helse og velferd
Kommundelplan for havneutvikling		X			Rulleres	KTE
Kommundelplan for oppvekst 0-24 år			X		Ny plan	Oppvekst og utdanning
Økonomiplan med handlingsdel og årsbudsjett	X	X	X	X	Rulleres årlig	Rådmannens stab
Reguleringsplaner						
Gang- og sykkelvei / føringsvei Puttesund - Asmaløy		X			Ny plan	Areal og byggesak
Utvidet parkering, rådhuset		X			Ny plan	KTE
Senterområde Hauge, Vesterøy				X	Ny plan	Areal og byggesak
Senterområde Utgårdskilen				X	Ny plan	Areal og byggesak
Fag og temaplaner						
Ruspolitisk handlingsplan	X				Rulleres	Helse og velferd
Klima- og energiplan	X				Ny plan	KTE
Plan for vann- og avløp (V/A-plan)	X				Ny plan	KTE
Trafikksikkerhetsplan	X				Rulleres	KTE
Plan for strategisk næringsutvikling		X			Ny plan	Næring og kultur
Arbeidsgiverstrategi	X				Rulleres	Rådmannens stab
Kulturplan (frivillig sektor)		X			Ny plan	Næring og kultur
Renovasjonsplan		X			Ny plan	KTE
Plan for eiendomsstrategi		X			Ny plan	KTE
Plan for skilting og informasjonspunkter		X			Ny plan	Kommunikasjonssjef

[Skriv her]

Demensplan			X		Ny plan	Helse og velferd
Plan for integrering og inkludering			X		Rulleres	Helse og omsorg
Plan for naturmangfold og naturtypekartlegging			X		Ny plan	Areal og byggesak
Boligsosial handlingsplan			X		Rulleres	Helse og omsorg
Folkehelseplan			X		Rulleres	Helse og omsorg
Psykatriplan				X	Rulleres	Helse og omsorg
Idrett- og friluftspan	X	X	X	X	Rulleres årlig	Næring og kultur
Organisasjonsinterne planer	2016	2017	2018	2019	Status	Ansvarlig
Drifts- og utviklingsplaner						
Strategiplan for ladeinfrastruktur i Hvaler kommune	X				Ny plan	KTE
Kommunikasjonsplan for Hvaler kommune		X			Ny plan	Kommunikasjonssjef
IKT-strategi og plan for digitalisering	X				Ny plan	Rådmannens stab
Plan for strategisk kompetanseutvikling		X			Rulleres	Rådmannens stab
IKT-plan for Hvalerskolen		X			Ny plan	Oppvekst og utdanning
Utgårdskilen – analyse av reguleringsplan og regional fiskerihavn			X		Utredning	Areal og byggesak
Samfunnssikkerhet og beredskap						
Beredskapsplan for Hvaler kommune	X	X	X	X	Rulleres årlig	KTE
Beredskapsplan ved uønskede hendelser i utdanningsinstitusjoner og barnehager	X				Ny plan	Oppvekst og utdanning
Beredskapsplan helse og velferd	X				Ny plan	Helse og velferd
Overordnet ROS Hvaler kommune			X		Rulleres	Fredrikstad kommune

[Skriv her]